

1. PS navrhla navázat veřejně prospěšný účel Zákona o veřejných sbírkách na Zákon č. 586/1992 Sb. Zákon České národní rady o daních z příjmů.

Pokud chce pracovní skupina pro vymezení veřejně prospěšného účelu v zákoně o veřejných sbírkách vycházet z vymezení uvedených v zákoně o daních z příjmů, pak nelze nic namítat, a to i vůči zdůvodnění tohoto záměru. Lze i přisvědčit tezi uvedené v bodě 2/b Doporučení, že daňové režimy pro poplatníka fyzickou osobu jsou vstřícnější, než tomu je u sbírek mimo režim veřejné sbírky (podle ZVS). V režimu ZVS je pro příjemce bezúplatný příjem osvobozen od daně bez podmínky vymezení účelu a pro poskytovatele – dárce nastavena možnost odpočtu od základu daně v podobě nezdanitelné části základu daně.

Je-li pořádána sbírka mimo působnost veřejné sbírky podléhající ZVS, pak je již nutné posuzovat pro příjemce hledisko účelu a pro dárce je pak velice zúžený prostor pro možnost odpočtu poplatníka fyzické osoby od základu daně z příjmů jako nezdanitelné části. Tím lze podpořit záměr ponechat možnost pořádání veřejnou sbírku pouze právnickým osobám, jak i uvádí závěr v bodě 2/c Doporučení.

2. PS projednávala aktuální praxi, kdy FO pořádají sbírky v online prostředí (nikoliv podvodné ale případ, kdy rodiče shromažďují finanční prostředky na své postižené dítě). PS nenavrhuje rozšíření ZVS o FO ale dotázala se, jaké zastává MF stanovisko z pohledu nutnosti zdanění těchto příjmů, resp., možnosti osvobození z daně z příjmů? Výklady v praxi se různí. V případě, když FO doloží veškeré podklady (jaké?) a prokáže (jak?), že vybrané peněžní prostředky nepoužila ve svůj prospěch, je možno, aby tato FO mohla uplatnit osvobození od daně z příjmu?

V rámci zdanění fyzických osob daní z příjmů zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, v § 4a - Osvobození bezúplatných příjmů v písm. k) stanoví, že od daně z příjmů fyzických osob se osvobozuje bezúplatný příjem na humanitární nebo charitativní účel nebo z veřejné sbírky.

Podle § 10 odst. 3 písm. c) bod 5. zákona o daních z příjmů jsou od daně z příjmů fyzických osob osvobozeny bezúplatné příjmy nabyté příležitostně, pokud jejich úhrn od téhož poplatníka ve zdaňovacím období nepřevyšuje částku 15 000 Kč.

Pokud tedy např. rodiče v online prostředí pořádají sbírku na své postižené dítě (tj. příjemcem daru je fyzická osoba) a nejedná-li se o bezúplatný příjem související s výkonem závislé či samostatné činnosti, pak tyto příležitostně nabyté bezúplatné příjmy spadají pod ostatní příjmy podle § 10 zákona o daních z příjmů a jsou u příjemce od daně z příjmů osvobozeny, pokud jejich úhrn od téhož poplatníka ve zdaňovacím období nepřevyšuje částku 15 000 Kč.

Pokud lze předpokládat, že bezúplatné příjmy budou překračovat výše uvedený limit 15 000 Kč u jednoho dárce, nebo by osvobození podle § 10 odst. 3 písm. c) bod 5. zákona o daních z příjmů nebylo možno využít z důvodu nedostatečné transparentnosti dárců (tento problém odpadá při zřízení transparentního účtu), pak lze využít **osvobození od daně podle § 4a písm. k)** zákona o daních z příjmů, který **obsahuje osvobození bezúplatných příjmů na humanitární nebo charitativní (tj. lidumilný nebo dobročinný) účel nebo z veřejné sbírky (v případě veřejné sbírky by osvobození příjmu vyžadovalo zapojení právnické osoby).** Podle § 93 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, lze jako důkazních prostředků užít všech podkladů, jimiž lze zjistit skutečný stav věci a ověřit skutečnosti rozhodné pro správné zjištění a stanovení daně. Jde zejména o tvrzení daňového subjektu, listiny, znalecké posudky, svědecké výpovědi a ohledání věci.

Vzhledem k výše uvedenému nepovažujeme za potřebné osvobození od daně dále rozšiřovat.

Pro úplnost uvádíme, že **ustanovení § 20 odst. 8 ZDP** umožňuje subjektům snížit si základ daně o hodnotu bezúplatného plnění poskytnutého ke specifickým činnostem (pozn. tento odpočet nemohou uplatnit veřejně prospěšní poplatníci). Úplné znění tohoto ustanovení je následující: „Od základu daně sníženého podle § 34 lze odečíst hodnotu bezúplatného plnění poskytnutého obcím, krajům, organizačním složkám státu, právnickým osobám se sídlem na území České republiky, jakož i právnickým osobám, které jsou pořadatelé veřejných sbírek podle zvláštního zákona, 14e) a to na **vědu a vzdělávání, výzkumné a vývojové účely, kulturu, školství, na policii, na požární ochranu, na podporu a ochranu mládeže, na ochranu zvířat a jejich zdraví, na účely sociální, zdravotnické, ekologické, humanitární, charitativní, náboženské pro registrované církve a náboženské společnosti, tělovýchovné a sportovní, a politickým stranám, politickým hnutím, evropským**

politickým stranám nebo evropským politickým nadacím na jejich činnost, dále fyzickým osobám s bydlištěm na území České republiky, které jsou poskytovateli zdravotních služeb nebo které provozují školy a školská zařízení a zařízení na ochranu opuštěných zvířat nebo ohrožených druhů zvířat, na financování těchto zařízení dále fyzickým osobám s bydlištěm na území České republiky, které jsou poživateli invalidního důchodu nebo byly poživateli invalidního důchodu ke dni přiznání starobního důchodu nebo jsou nezletilými dětmi závislými na péči jiné osoby podle zvláštního právního předpisu^{4j}), na zdravotnické prostředky¹¹⁴) nejvýše do částky nehrzené zdravotními pojišťovnami nebo na zvláštní pomůcky podle zákona upravujícího poskytování dávek osobám se zdravotním postižením nejvýše do částky nehrzené příspěvkem ze státního rozpočtu a na majetek usnadňující těmto osobám vzdělání a zařazení do zaměstnání, pokud hodnota bezúplatného plnění činí alespoň 2000 Kč. Obdobně se postupuje u bezúplatného plnění na financování odstraňování následků živelní pohromy, ke které došlo na území členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor. U hmotného majetku je hodnotou bezúplatného plnění nejvýše zůstatková cena hmotného majetku (§ 29 odst. 2) nebo hodnota zachycená v účetnictví podle zvláštního právního předpisu²⁰) u ostatního majetku. V úhrnu lze odečíst nejvýše 10 % ze základu daně sníženého podle § 34; to neplatí pro zdaňovací období, která skončila v období od 1. 3. 2020 do 28. 2. 2022, za která lze v úhrnu odečíst vždy nejvýše 30 % základu daně sníženého podle § 34. Tento odpočet nemohou uplatnit veřejně prospěšní poplatníci.“

Obdobně je tato problematika pro fyzické osoby upravena v § 15 odst. 1 ZDP – „Od základu daně lze odečíst hodnotu bezúplatného plnění poskytnutého obcím, krajům, organizačním složkám státu, právnickým osobám se sídlem na území České republiky, jakož i právnickým osobám, které jsou pořadatelé veřejných sbírek podle zvláštního zákona,^{14e}) a to na vědu a vzdělávání, výzkumné a vývojové účely, kulturu, školství, na policii, na požární ochranu, na podporu a ochranu mládeže, na ochranu zvířat a jejich zdraví, na účely sociální, zdravotnické a ekologické, humanitární, charitativní, náboženské pro registrované církve a náboženské společnosti, tělovýchovné a sportovní, a politickým stranám, politickým hnutím, evropským politickým stranám nebo evropským politickým nadacím na jejich činnost, dále fyzickým osobám s bydlištěm na území České republiky, které jsou poskytovateli zdravotních služeb nebo provozují školy a školská zařízení a zařízení pro péči o toulavá nebo opuštěná zvířata nebo pro péči o jedince ohrožených druhů živočichů, na financování těchto zařízení, dále fyzickým osobám s bydlištěm na území České republiky, které jsou poživateli invalidního důchodu nebo byly poživateli invalidního důchodu ke dni přiznání starobního důchodu nebo jsou nezletilými dětmi závislými na péči jiné osoby podle zvláštního právního předpisu^{4j}), na zdravotnické prostředky¹¹⁴) nejvýše do částky nehrzené zdravotními pojišťovnami nebo na zvláštní pomůcky podle zákona upravujícího poskytování dávek osobám se zdravotním postižením nejvýše do částky nehrzené příspěvkem ze státního rozpočtu, a na majetek usnadňující těmto osobám vzdělání a zařazení do zaměstnání, pokud úhrnná hodnota bezúplatných plnění ve zdaňovacím období přesáhne 2 % ze základu daně anebo činí alespoň 1000 Kč. Obdobně se postupuje u bezúplatných plnění na financování odstraňování následků živelní pohromy, ke které došlo na území členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor. V úhrnu lze odečíst nejvýše 15 % ze základu daně; to neplatí pro zdaňovací období kalendářních let 2020 a 2021, za která lze v úhrnu odečíst vždy nejvýše 30 % základu daně. Jako bezúplatné plnění na zdravotnické účely se hodnota jednoho odběru krve nebo jejích složek dárce, kterému nebyla poskytnuta finanční úhrada výdajů spojených s odběrem krve nebo jejích složek podle zákona upravujícího specifické zdravotní služby, s výjimkou úhrady prokázaných cestovních nákladů spojených s odběrem, oceňuje částkou 3 000 Kč, hodnota odběru orgánu od žijícího dárce se oceňuje částkou 20 000 Kč a hodnota jednoho odběru krvetvorných buněk, s výjimkou úhrady prokázaných cestovních nákladů spojených s odběrem, se oceňuje částkou 20 000 Kč. Ustanovení tohoto odstavce se použije i pro bezúplatné plnění poskytnuté právnickým nebo fyzickým osobám se sídlem nebo bydlištěm na území jiného členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor než České republiky, pokud příjemce bezúplatného plnění a účel bezúplatného plnění splňují podmínky stanovené tímto zákonem. Poskytnou-li bezúplatné plnění manželé ze společného jmění manželů, může odpočet uplatnit jeden z nich nebo oba poměrnou částí.“